

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 11 (83)

Львів, 1-го червня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після узови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

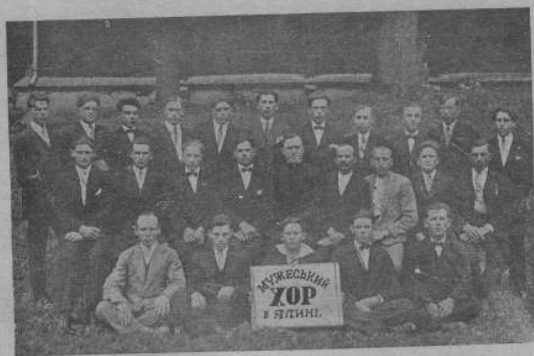
Річно 3 зол., Ширічно 1:80 зол., Четверічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Дитячі садки на Лемківщині.

Кружок Рідної Школи у Сяноці приготував на цей рік багато дитячих садків і потребує провідниць. Тому просимо всіх, що покінали учительську семінарію чи гімназію, щоб негайно зголосилися письменно до нас. Робимо заходи, щоб у Сяноці відбувся при кінці червня ц. р. 1-тижневий курс для провідниць під проводом відпоручника Головної Управи РШ зі Львова.

Повідомляємо, що окремо проголосимо в „Нашому Лемку“ вислід збірки на коляду й писанку для РШ з наших повітів у Лемківщині.

СТАРШИНА КРУЖКА РШ В СЯНОЦІ.

До Українського Народу

Його синів і дочок на рідній і нерідній землі суших

Року Божого 1937, квітня місяця, 22. дня, зійшлися ми, представники всіх українських центральних установ на заклик наших сеніорів: Впр. о. шамбеляна Михайла Цегельського, д-ра Антона Горбачевського, радника Ізидора Громицького і президента д-ра Костя Левницького, а за благословенням високопреосвященного Митрополита Галицької Землі Кир Андрея Шел-

тицького на спільну нараду в домі „Прсвіти“ у Львові.

Визнаючи себе **ДУХОВИМИ ДІТЬМИ „ПРОСВІТИ“**, рішаємо врочисто і достойно відсвяткувати 70-ліття існування і праці Дорогої Матері, та проголосуємо **ЮБИЛЕЙ „ПРОСВІТИ“ ТОРЖЕСТВОМ УСЬОГО НАРОДУ**, а цілий 1938 рік Роком „Прсвіти“, — роком, що мусить струснути всіма нами,

оновити й піднести нас, усім нам сили додати, стати **ПЕРЕЛОМО-ВИМ** у дальшій нашій праці.

Як символ дотеперішнього провідництва, як знамя на шляху в майбутнє — вручаємо в цьому році „Прсвіті“ на всенародньому Здвижі **ПРАПОР**.

Ми, що маємо щастя жити в цьому Великому Році, творимо **ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ „ПРОСВІТИ“**.

Заповідаємо **КОНГРЕС**, що дасть перегляд наших дотеперішніх національних осягів і намітить шляхи для дальшої праці.

Закликаємо **ВСЕ ЗОРГАНІЗОВАНЕ ГРОМАДЯНСТВО**, всіх Українців і Українок, де б вони не жили, з нами — для гідного сповнення цього національного обов'язку — ширі зєднатися. У році 1938. святкуємо свято всі!

Усі, що матимуть змогу святкувати, відсвяткують напевно. А там де намагаються що змогу нєм відобрати, бодай духом усі зєднаємся, щоб наші серця ударили в один такт побідної пісні нашої єдиної навішньої Ідеї!

У добрий час — щасті Боже!

Слідують підписи: Почесного Комітету (10), Президія Ширшого Ювілейного Комітету, 51 українських центральних установ, як членів Ювілейного Комітету, Ділового Комітету (Прозидії і членів), Конгресового Комітету (Президії і членів) Головного Відділу „Прсвіта“ (Президії і членів), та Ревізійної Комісії.

Можемо спокійно залишити без опини своє мешкання, якщо забезпечите домашнє урядження від крадежі-влому

в Т-ві **ВЗАЙНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ**

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Др. Степан Ванчицький.

Устрій та права громад.

Існування, права та обов'язки теперішніх громад спираються на законі з 23/3. 1933. Саме появився виконаний розпорядок до цього закону, який подрібно пояснює ці справи.

Теперішнім громадам ставлено дуже обмежений обсяг діляння в глориванні з правами, що їм при-слугоували на основі давнього закону про громади. Все таки, якщо громада має заряд, злоченні з о-світничі й розумних людей, може ві-чимаво корисного винити для піднесення культури, здоров'я й добробуту мешканців.

До громади належить заряд громадським майном і добром та доходами з них.

Громадське майно — це ліси, поля, пасовиська, стави, дома, ка-меноломи, млини, тартани та інші підприємства, готівка, цінні папери (облігації). Є воюю влісність гро-мади і з доходів його користає громада. Недвижимості звичайно орендується, а цим чином з о-ренди латається громадський бю-джет.

Громадське добро — це поля, пасовиська, ліси, та всякі підпри-ємства, які є власністю громади, але вони призначені на те, щоб ни-ми користувалися мешканці гро-мади. Отже — громада не має права виорендувати громадського до-бра і чинш обернути на потреби громади (прим. будову доріг, мо-стів, шкільного будинку), тільки на потреби поодиноких громадян. Громадське добро може бути виорендоване тільки тоді, якщо зго-диться на це **усі громадяни**. Громадська рада може ухвалити поби-рання оплат за користування з гро-мадського майна й добра.

До громади належить дальше:

а) Ставлення та удержання будинків для публичних шкіл і на-мешкання для учителів, **основоювання й удержання захоронко-вдяних садків**, будова й удержу-вання громадських домів на помі-щення громадських канцелярій, бібліотек, читальні, оснування та удержання громадських бібліо-тек, читальні, святиць, спортових грощ, попірання рільництва та го-дівлі худоби через організування **господарських курсів**, закладання досвідних піль, щеплення звірят й удержування ветерин. підручних оптик, закладання й удержування

окописків для звірят, а саджуванн неужитків лісом, закладання та у-держування громадських садків і т. п., садження та удержування при-дорожніх дерев;

б) уділювання помочі воотому населенню, старцям, сиротам, іва-лідам, будова захистів для них;

в) будова та направа місцевих доріг, хідників, мостів, кладок криниць, лазничок, старання про кладовища.

Вище вичислені справи нале-жать до власного обсягу діляння громади і громада виконує їх в мі-ру своєї спроможности і грошевих засобів.

Однаке гміна може також пору-чити, наказати громаді, щоб вона виконала деякі завдання.

До таких справ, що їх гміна мо-же наказати громаді, належать: бу-дова й удержування публичних шкіль і мешкань для учителів, будо-ва доріг, криниць, удержування у-богих мешканців, закладання й у-держування кладовищ.

Усі важливі рішення громад-ської ради вимагають затверджен-ня повітового виділу. Такого зат-вердження вимагають між іншим рішення що до прийняття й винаго-роди громадських урядовців, вина-городи солтиса, бюджету (в деяких случаях), позбуття, обтяження, о-ренда недвижимостей, оплат за: ко-ристання з громадського майна й добра та відписування давних о-плат і других претенсій громади.

Не вимагають затвердження такі рішення громадського рад, що від-носяться до розпочаття процесу, заключення угоди, застановленн процесу, надавання **назви вулицям і площам у громадах**.

Якщо громада бажає перевести шарварком прим. напругу дороги копання ровів, будову громадсько-го дому — повинні це ухвалити та ухвалу подати до відомо гміні, яка має право наложити шарварок.

Громадські бюджети.

Це вивізки, після яких мають громади господарити. Громади, які не ведуть грошевої господарки, звільняються пов'яний виділ від ухва-лювання бюджетів.

Громадські бюджетові прелімі-нарні (проекти) треба предложити гмінам у 2 примірниках влідальше до 1. XII. кожного року. Гміний вй-ти провірюють, чи бюджети не

противляться поста-овам закону. Деякі бюджетові прелімінарі пред-кладається повітовим виділом до затвердження, саме тоді, коли в них вствлено видатки на такі пуб-личні цілі, що не є предвиджені законом. Якщо углядливо у прелі-мінарах видатки на такі цілі, як ми-вище під а) — в) вичислили, не пред-кладається прелімінарів повітовим виділом, а вийти — по провірені громадських бюджетів — зверта-ють їх громадам.

Підмоги для українських товариств у громадських бюджетах.

Сповняючи свої обов'язки в об-ласті піднесення господарського добробуту, здоров'я, освіти та за-галляю культури мешківців, по-винні громадські ради згідно з арт. 17 самоврядного закону з 1933 р. і розпор. мі-істр. внутр. справ з 29. I. 1937 Вдз. ч. 9. — встваяти від-повідні до маєткових засобів гро-мади, у кожному разі поважні квоти на підмоги для українських то-вариств... Можна встваяти до бю-джетів квоти на добро місцевих філіяльних або централіх товари-ств. Можна отже встваяти прим. квоту 50 зол. на ювілейний дй „Просвіти“ у Львові, 25 зол. на бі-бліотеку для місцевої читальні „Просвіти“, 30 зол. для місцевого Кружка „Сільського Господаря“ на устроєння господарсько-ветерина-рнього курсу, 15 зол. для „Рідної Школи“ у Львові, 20 зол. на устроє-ння дитячого садка, і т. д. Усе це — виділки, призначені на піднесе-ння культури населення, тож після парагр. згаданого розпор. такий бюджет не потребує затвер-дження повіт. виділу. Однаке треба заваді подіти про те, щоб виділки на культурні підмоги находи-ли покриття в доходах громади.

Українські товариства повинні шороку в листопаді явсти подан-ня до громадської ради про підмо-гу. Якщо нема у громаді украї-нського товариства, може радний у-країнець від себе таке внесення по-ставити. Якщо повітовий виділ на-каже вичеркити позицію на украї-нські цілі, повинна громадська ра-да ухвалити, що поручється солтисові, аби він відіклик до воевід-ського виділу продовж 14 днів.

(Далі буде).

— 0 —

Вірнівайте передплату та при-сильйте належитість за книжки!

ЛЮБОВИНКИ

— Зміна адреси. Одним повідомляємо всіх наших Читачів, Дописувачів і Прихильників, що „Наш Лемко“ перенісся з дати 15. травня ц. р. до нової домівки при вул. Новий Світ 22. Всі письма адресуйте: „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ 22. Особливо повідомляємо, що на цю адресу слід посилаати належати за книжки й передплату.

— Джерела нафтової рони. На просторі лісів у Березівцях викрили величезні джерела нафтової рони. Добувать пів вагона на день. Підчас верчень потрапили теж на багаті джерела мінеральної води.

— Авто впало з моста в ріку. На мості над Білою коло Тарнов зустріся особовий самохід з селянського фірмою. Коли сполушилися, шофер т.к. щезає скрутив автомоб., що вагою розбило поруччя і з десятиметрової висоти впало в ріку. Поточених пасажирів перевезли до шпиталю в Тарнові.

— Згорів тартак у Старій Веси коло Березова. Вогонь знищив дві тла цілий будинок і машини. Крім того згоріла більша скількість дошок і брусків.

— Помер ідейний українець. У Перемішлі помер у 24-му році життя Степан Федячинський, що видавав українській двотижневик „Прорив“. У похоронех Федячинського взяло участь численне українське громадянство т. великі маси селяни. В. П. П.

— Академія з приводу 300-ліття смерті Митрополита Рутського відбулася в Перемішлі. Приязні були ВПреоєв, Кир Йосафат, численне Духовенство, громадянство і шкільна молодь.

— Протикидівські заворушення відбули в деяких польських містах. В Бересті над Бугом усі жидівські склепи були так знищені, що осталися тільки голі стіни. Заворушення перекинулося теж на провінцію, де дійшло до протикидівських виступів. В містечку Клобуцьку під Честоховою та в Камі-й Коширському коло Ковлянищю жидівські крамничі та мешкання. Тепер, як пишуть польські газети, вже успішалося, поліція завела порядок.

— „Подвиги“ москвофіля. У Костарівцях повіт Сніг був парохом українець Впр. о. П. Селук. За те його т. зв. ап. адміністрація усунула, а дала москвофілю Вапріозовича. Він розвізав укр. іське церковне товариство „Апостолство Молитви“ і братство „Найсвятішого Евхаристії“, до того грубо доводиться з парохіанам. Люди се ходять через те до церкви і англіс на нього жалобу до Риму. А „устроєня“ мов води в рот набрало...

АЗВІНОЧОК

ЖАСОПІС ДЯК УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

— У роковини смерті Отамана. Дня 25. травня ц. р. минуло 11 літ, як на далекій чужині, у Франції, в місті Парижі, упав мертвим Головний Отаман Українського Війська Симеон Петлора. Земкнув на віки свої очі, один з найкращих синів України. Переврала його життя не куля воєна, але московсько-жидівського наймита, Шварцб'рта. Память Великого Сина України позвістане на віки в душі українського народу.

— Чи ви вже подбали, щоб у вашому селі засновано Кругоз „Рідної Школи“ та при ньому дитячий садок? За інформаціями пишуть до Філії „Рідної Школи“ в Сяноці. У кожному українському селі закладайте дитячі садки! Обовязком українських родичів є подбати, щоб усі українські діти цього року провели літо в українському дитячому садку. Про можливі перепони при закладанні дитячих садків треба негайно повідомити централі „Рідної Школи“ та Українське Парляментаріу Репрезентацію, щоб можна вжити інтервенцію у відповідних чинників.

— Шкільний страйк. В селі Сквіртині, коло Горлинь уже цілий

місяць тягнеться шкільний страйк. Батьки не посиляють своїх дітей до школи на знак протесту проти перенесення зі села учителя Юрковського до хоринної Польщі та прислання учителя поляка, який не вміє української мови й до того вчить дітей з т. зв. „лемківського букваря“, що його ніяка шкільна вища влада не затвердила як відповідного шкільного підручника до навчання. Сквіртини дуже добре знають, що це робота т. зв. „Лемко-союзоза“, одначе кривісників „Курієр“ не переставє релігувати та звалювати всю вину на українців; моваля, — вони чому всему винні; тому цей україножерний „Курієр“ накликує з цього приводу до репресій супроти українців, а не банить комунарів з Крижичі і Кросна...

— Пересторога для родичів. Не вільно розкидати на дорогах скла, цвяхів, грубого каміння, зокрема гостро будуть карати родичів або опікунів за малолітніх дітей, які прогаджуючих обидали б камінням, або вуличним порохом і болотом. Тому записіть вашу дитину до дитячого садка, там вона навчиться чистоти й не буде кидати камінням за подорожними.

— Визначі гості. П. Е. Преосв. Кир Василь Ладика, український Епископ у Канаді прих-з до старо-го краю та відвідав нашого Епископа в Перемішлі. У Львові побуде Преосв. Василь якийсь час, опісля відеє з кількома українськими сьщенниками до Канади.

— Памяті великого подвижника тверезости. Для вшанування 55-ліття діяльності великого подвижника тверезости, Галицького Митрополита Йосифа Сембратовича уродженця Лемківчини (уродження 8. XI. 1821 р. в Крижичі, богословські науки скінчив у Відні, в Римі докторизувався, професор львівського університету, помічником сурфраня перемиського Епископа, в дні 18. травня 1879 р. стає Митрополитом Галичини, написав видав до українського Духовенства безліч пастирських листів та для народу пастирські послання; Він перший звернув увагу на грізне положення та небезпеку, що алькогіль чинить великі спустошення серед народних селянських мас) заходом українського протиалькогольного і протикіотинного Т-ва „Відродження“ у Львові відбувся на площі Сокола-Батька великий збінг у неділю 23. травня ц. р. Українське громадянство Львова й

1000 нових покуплів
знаменитої пасти

ЕЛЕГАНТ

дасть працю

1-му бе роб тною, що е Вашим
братом!

околиці, розуміючи вагу відродженського руху гідно шанувало пам'ять Великого Достойника і Громадянина. Свято звеличав своєю привязністю Митрополит Шептицький, якому поверх 200 членів Т-ва та всі учасники академії влаштували сердешний привіт.

— **Пятий зїзд українських музейників** відбувся в диях 16. і 17. травня ц. р. в Перемишлі під президентством Вирєєв, Термиського Епископа Кир Йосафата й Кир Григорія. По Архієрейській Службі Божій відбулося торжественне відкриття зїзду. Опісля здавали звіт представники всіх українських музєїв. Привіт оглянули тежув виставу обрєзів з приводу 900-ліття культу Богородиці на Україні.

— **Запикавлена спортом.** На змаганнях Україна-Чувай в Перемишлі було багато „прочанів“ не лише з поблизьких сіл, але й з нашої далекої Лемківщини. Кількох українців-молодців з Лемківщини приїхало роверами аж зїзд Рима нова (124 км в один бік). Славно молоді юнаки!

— **Арештували** в селі Лубова новосандецького повіту купця Петра Беймука, якого підозрівають у комуністичній діяльності.

— **Горить господарське майно.** У селі Грушівка, повіт Березів підпалив хтось хату господаря Григорія Бабаня. Хата згоріла разом з мертвим інвентарем, врятували лише худобу, шкоди великі.

— **Чи всюди так урядують?** У володимирському уряді в Миргороді коло Сноука, секретар того уряду нехтує громадян та видає незгідні з правдою особисті докази, пишучи в рубриці х: національність „руска“ — а не українська. Нічого не помагає протест зайцьресованих, які є свідомими українцями та домагаються належної пошани до своїх національних почувань. А може тамтїм ввижається, що вони київські паспорти видають...?

— **Так званий гоноривий солтис.** Дня 20. квітня ц. р. відбулася в Сяноці судово розправа проти Міхала Філіца з Лодзї, на якій зїзнавало около 20 свідків під прися-

гою за ріжні солтисівські зловживання. По цілодній розпрєві засуджено бувшого солтиса в Лодзї на кілька місяцєв в рєшту в заїшненї, позбавлено його громадянських прав на 5 лїт і він мусть звєрнути всі шкоди, які за своєїєг урядувєння заподїяв багатьом господарям Лодзї. Отже несиє вєвкї пер вєвкї, пєт есєлї, бо „лїтї“ солтис заєдно заєадує, що мусть повалити українцїв у Лодзї.

— **За ксмунарські подани** вєлєся теж у Сяноці продовж 3 днїв судовє розправа перед лєво присєжних суддїв проти бувшого вїята з Туринська, коло Команчі, „таварїє“ Степан Макуха, Дмитр Ващинина й Андрия Сопїки. На основї вердикту присєжних суддїв засудили „вїята“ Макух, на 10 лїт тюрми, других обох підсудних звільнили від вини й карї. А люди в сєлї та в околицї кажуть, чи те кращє було працювати з народом і для народу? Нічо вому теж не могло вїзначення з „сполєчну“ працю анї хрєст заслуги. А Сопїка й Ващинин чи дальше пїдуть з мотїкою на сєцє? Чи раз ма все вїдохчєтьє їм безбожницької сєлам хї...

— **Викрутївся на смєрт.** Семен Рєпєла з Крижївки у Новосандецькїй, пїшов служити неєдавно до вїйська, але його по 3-ох тїжнях звїльнили як невилїчно хорого. Зраз таки по поверотї до дому вї помер. Перед своєю смєртю признєвєся, що пив юшкє з прєсівкї, вимочєній в огнї, щоб у цей спосіб маркерувати при вїйську та викрутїтися з вїйська. Він не припускє, що така страшна отрує заєдне його передчасно до гробу.

— **Крав корови і різникув.** Понїжє села Ястрєбїнка мїж Крижївєю й Мушїною загнїдївся якїсь „дєзїнк“ Патуха в хатї вдовї по Кметю. Шо він там робив ніхтє не зєв, аж нед вєно полїцїї на ревїзїя викрїла, що у вдовї мєясом і смажениною заєаєлєні етолї; Потїха крав керову аж у Рєстоці Великій в господаря Іваня Єдинака. За те будє тепєр удовї різник кукути як спїзнєна зазулєє за рєшїткою, а вдовичка дрїбїє слєзї лїяти не так за любимцєм

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що
найкращим дїтячим, національним
часлїсом є
„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитєлє, приятєлє і товариш українських дїтєй. Гєрїю ілюстрована кнїжєчка „Дзвїночок“ вміщує шовїєсія пїкєвї оповїданєя, казочкї, байкї, вїршї, сєвєнї, заєадкї, шєрадї, ребускї, пїснї з нотами і т. д. — Чи Твоє сєстрїчка, братик має „Дзвїночок“? — Кошт малїй, бо вєсєго 2 з лєвоїєтї рїчна пєредплатє, (Полїночєне чїсло 20 гр.)

„Дзвїночок“, Львїв, Косцюшка 1 а

як за панським життям. Слїд бїше того жидє добре за бороду потєпяти, шо купує скїру з крадечних корєв, щоб їому раз на все вїдохтїлося „дєделє“ робити.

— **Вївїз ярин.** З Польщі вївєзєлє до Англїї та Амєрїки поєвєх пївєрєтє тисяча сотнєярїв сирїх горєдованї в консервах за суму 80 тисяч злотїх.

— **Грощї — смєрт.** Іван Шпїнак зї села Шкєлярї, коло Яєясїска вєрнувєся перед Вєлїкоднєм з Амєрїкї й привїз „кусцьок“ долєярїв. Його жїнка разом зї своїм любовнїком Андрїєм Котиском убилї Шпїнака, щоб забратї собі долєярї, пїєсла чою повїзлїя група та смєслєя полїцїї, що Іван сам повїсївєся. Злочинцїв арештували, їх чєкає тїжка кара.

— **Проєаємо всїх нашїх Рєдєплатнїкїв і Допїсувачїв збирати** та шо якїєсь чєлє перєслатїї нам зужитє вєжє поштоєнє значкї (пєрєбїтї лєчаткою). Зєкрєма проєаємо наших Читєлєвє заєрєдєном послєдлєтї нам старї значкї, які Рєдкцїя зужитковєє і прєсовий фонд

— **Будуєтьє автєстраду Крижївє-Мушїна.** У Новосандецькїй будуєтьє тепєр автєстр дї, шо полєчить два найкращї лїтиськє Крижїво з Мушїною. Дорога будє щє цього року готова. Будуєтьє цєї дороги намєчєно щє в 1806 роцї, тодї теж окрема комїсія з Нового Сєвєча постєновила виспїлати охороний вєл перед вїлєвом Крижївчїкї, шо зарєзом творити будє дорогу до Мушїни. Цїкєво вєршїтї єлї багато „ашїх українських безробітнїх найде прїшо при цїй роботї.

ЯК КУРИМО — то лєше найлїпшї
паперцї і туткї
(позноваткї)

„КАДИНА“

Української фабрики Коопєратнїв „Будучнїсть“ у Тернополї

Головні напрямні москвофільсько-комуністичного союзу і співпраці в Лемківщині.

(Спільна програма протикатолицької, протиукраїнської і протисупільної боротьби).

Першою основною точкою, на якій зійшлося москвофільство з комунізмом на Лемківщині, це спільна платформа явної і отвертої як скартої, підступної і позакулової боротьби проти католицизму, Католицької Церкви й Церковної Унії на Лемківщині! Насувається питання, з яких пошук, мотивів і причини зупинилось на тій точці москвофільство, та з яких зупинився комунізм?...

Москвофільство це політична і релігійно-церковна авангарда заборної націоналістичної Росії на галицькому терені взагалі, а на лемківському аскрема... Таким було воно в минувший, таким є воно також і тепер!... А що релігійним «віру» і душею націоналістичної й імперіалістичної Росії було релігійна схизма, як протиставлення до католицизму, а зокрема Церковної Унії, отже тим самим і галицько-лемківське москвофільство стало відразу здекалорним симпатиком російського православ'я, а завзятым і запеклим ворогом католицизму й Унії... На цій основі москвофільство, користуючи зі сприятливих собі, повесних історичних обставин, повело в 1926—1930 р. р. натальну боротьбу — атаку проти католицизму й Унії на Лемківщині, бажючи тут за всяку ціну поширити т. зв. «дралідську, русскую веру» у формі російського православ'я, та оживити і скріпити тим російську національну ідеологію і російського духа між Лемками...

Колиж іде про поборовання католицької віри, католицизму й Унії, то що точку, як одну з перших й найголовніших, а властиво таку як найпершу і найголовнішу, містить теж у своїй програмі і комунізм. І справді комунізм всюди на теренах, які він захопив і загорнув під своє панування, виникує в першій мірі і на першому плані католицизм і Католицьку Церкву, а вже більше зглядів, — принаймше тактично, — та більше толеранції проявляє він для релігійних сект, та для услужного собі російського православ'я... Що більше? Навіть толерує з тактичних зглядів у себе т. зв. «містоблудність» патріяршого престолу в Москві, православного митрополита Сергія.

Так отже безпощадна боротьба

проти католицького духа в народі проти Католицької Церкви, католицизму, та Церковної Унії — це та перша і найголовніша, спільна точка стичности і співпраці, на якій — і принципово і програмово — змінилися і держать разом сильно одну руку комунізм і москвофільство на Лемківщині!... Бувало тут навіть, що явні атеїсти і комуністи робили, та попирали тут рух за російським православ'ям!... Розуміється не з любовию до православ'я, котре вони теж нехтують, лише тому, щоб при його допоміж вбити тим скорше католицьку релігійну єдність між народами!... Отже розпочата (принаймше рклямово і формальне) москвофілами «праця» над усуненням релігійної схизми, та приверненням католицизму й Унії на Лемківщині, це в самій річі блудне, зачароване колесо, бо це у практиці нічо інше, як смішна, безвиглядна спроба прогнати біса при допоміж біблійного ведзевула, яка рішучо ніколи не вдається!...

Дальше!... Друга, спільна точка схожости між москвофільством, а комунізмом на Лемківщині це безпощадна боротьба проти України й української, національної ідеології!... Москвофільство, ідучи за своїми націоналістичними, російськими принципами, та виконуючи — при сприятливих собі зовнішніх обставинах — свою партійну програму, зірвалося тут до безвиглядного діла припинення розбиття і знищення національної консолідації і скріплення українського елементу на Лемківщині!... І в цьому жоді і напями йдуть всі його очікувані зусилля і стремління його виконавчої, партійної експозитури на т. зв. «Устроєні»!...

Таку саму програму, тільки без порівняння з більшою жорстокістю і цинізмом, безоглядністю і терором, реалізує теж московський комунізм на тих українських землях, які він насильно опанував і брутально повололив. Там стенка, Соловки, заслання і каторга, колхози, колгоспи, та крайня, фізична нужда і голод, а всіні вже і воші, (котрих не брак ні російським большевикам, ні «нашим» деморослим москвофілам!), ось це своєрідна рубрика понуреї, чорної ана-

логії (подібности) між російськими большевиками, а тутешніми москвофілами в принятій ними трактуванню України!...

Вкінці і на супільній області не є лемківські москвофіли від цього, щоби — пайби з адяности за комуністичну поміч в боротьбі проти українства — не піти на руку московським большевикам!... Маємо тут на гадці совітофільську переселенчу пропаганду на Лемківщині москвофіла інж. Дуркота, та такого самого роду агітацію, розгінену москвофільською брошурою «Лемковина Сибір»... Бо до раджувати нашим Лемкам переселення на московсько-большевицьку Сибір — то щож це більше, або менше, як не явне захвалювання і пропагування «супільних», большевицьких порядків, яким мли би добровільно підчинитись евангуалія, лемківські переселенці на Сибірі!...

Такі є головні точки спільного, москвофільсько-комуністичного союзу і співдіяння на Лемківщині!... Тому кичемо словами Тараса Шевченка: «Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде!»

ЛИСТУВАННЯ.

Хв. Читайна «Просвіта» в Гути; передляга заплачено по кінець травня 1938 р.

Вл. Осип Кіт у Кіськовому: Вл. Михайло Давид в Межиборді по кінець 1937 р.

Вл. Іван Індик у Гломи; по кінець першій 1937 р.

Вл. Василь Середницький з Улоча; по кінець червня 1937 р.

Хв. Кружок «С. Г.» в Улочі, Хв. Чит. «Просвіта» в Луби, Хв. Чит. «Просвіта» в Гаулі; по кінець 1937 р. Привіт.

Вл. «Капка»; щиро сердечмо дякуємо, використаме і просимо ще. З християнським українським привітом.

«Світ Дитини» буде одержувати Іван Рудаський та Іван Одрезанський в Долині, к. Римишова.

На Захоронку в Боську, прислала громадянка Анна Одіар з Америкі 4 ам. доларів. Хто червогий?

Ще раз прохаємо всіх, що досі ще не вислали належности за побрани книжки, щоби негайно старалися вирішити свої рахунки та не нищили Видавництва.

Одинока українська
ВІРНИЙ КРЕЙДОК, листового дяку
й до пляшок та шкільної крейді

„Е Т А Н“

ЛЬВІВ 15, БОГДАНІВКА
вул. Проста 14 а.

Домагайтеся у всіх крамниць і кооперативах лише українських виробів.

Іван Лішнянський.

Про лемківську і бойківську загонову шляхту.

(Докичсння).

Добрини не були вдоволені зі свого суспільного співництва як замкових слуг та добивалися всіми силами шляхотства, котре надало їм по довгих заходах аж по 163 роках, саме в 1565 році на варшавському сеймі. Щойно тоді вони могли отверго сказати, що вони правдива „ходачкова“ шляхта з польськими гербами „Leliwa“. Одне те того їхнього шляхотства не дуже проца стара шляхта респектувала. Траплялося часто, що на цих так само, як на простих хлопів або на королівщини нападали різні голодні військові хоругви (відділи військ), які вертали з воєнних походів, як з під Корсуна, Пилявця та інших, нищили їх майно й забирали все до тла як у Тиряві Сільяні, Семушівій, Голучковій, Глумчі, Улючі. За ці грабежі Добрини скаржилися в королів: Яна, Казимира, Михайла й Яна Собєского, і покликували на те, що вони „пані шляхта“. Всі три королі видавали відповідні універсали, що військові хоругви не сміють нападати і грабити „панів Добринських“

З цього всего бачимо три доходи до переконання, що це все була „ходачкова“ українська шляхта, яка вийшла з Улоча, де в інших княжих часах були магнати українські бояри. Може бути, що цей Юрко, Зенько і Дмитро, що в 1402 році дістали від Ягайла гурта в Добрій буді — потомками українських боярів (а за Польщі збудініли, стали слугами (serviles), а їхні потомки доперва в 1565 році дістали польські герби й польське шляхотство, як які дитячі забавки, одначе в цих душах, і кров зістала українська, як також українська церква й мова! Про це все знають добре всякі Janu, Wiktoru, але щоді їм шкідить в мутній воді ловити риби, і збогачувати свій народ всякими відпадками, всяким сміттям. Хотяй, послонива каже, що сміттям печі не нагрієш!

Такої загонові шляхти, що та повстала з давних королівських служок (serviles) є трохи на Лемківщині в другому селі Лодині. Але що з такої шляхти, що кому з тих гербів. Нині цілий світ війковій шлях-

ти з уродження не знає! Вже 150-літ минає, як всяке шляхотство з уродження скасувала французська революція! Шляхотним чоловіком він є лише той, хто наукою і добрим ділами на це собі заслужить, але шляхти з уродження не признає ніхто у світі, а також не признає тепер польська держава! Отець міг бути колись шляхотним, як наставляв свою гурдь в обороні держави, а син його міг бути послидній розбишака-злюдій, тому не міг бути шляхтичем, а був ним з уродження, бо такі тоді були права. Сьогодні того всего нема! Ходачкова шляхта збудініла, і на Бойківщині (в Турчанщині і Самбірщині) і на Лемківщині в Сяніччині. Та встєтаки деякі люди ходять по шляхотських селах, баламутять „шляхту“, відвертають її від віри ділів і правдів, намагають до переходу на латинський обряд, намагають до зміни нації, Возьят їх світами. показують трушки на вербах, дають задармо їсти й пити, як давно робили магнати! Та цим страшно її деморалізують, про що самі вже добре перекоувалися. Бо як прийшли до турчанської шляхти збирати гроші на фонд народовой оборони, відрубав їм шляхтич ось як: — Що? — я польський шлях-

І. Ш. Лукавиченко.

Чорна доля.

— Тпррр! Ще найшш! Заробив так і зш! Гарний вівск, чи не з Подоля? Добрий пан, бо дав аж два золоті. Треба купити хліба муки і рижу, а ще й останеться на пачку махорки. Тпррр! Но, їж, їж! — так говорив зі своїм конем 68-літній Андрій.

Фякрував і з того заробітку виживлював свою родину.

— А ви, Андрію, вертаєте зараз до стації?

Андрій підніс голову і побачив над собою пана коменданта в цивільному убранні.

— Як пан комендант кєжуть, то й зараз! Але-м пана коменданта не пізнав! — усміхнувся під зусом Андрій.

— Так добре! Сейчас поїдемо тільки скочу собі по тютюн!

Пан комендант відступився і пішов до трафіки.

— Їж, їж! Бач, зараз вертаємо!

— припрошував Андрій коня до оброку, а кінь гейби розумів і їв скоро, підфоркуючи що хвилни.

Старий васонг тирчав, як у млині, але Андрій не звязав на це й підняв карого ще більше, щоб біг повним кроком, бо так пан комендант казав. Тяжко, бо вітер, як на злість, див в самі очі, але карий біжить і форкає, Андрій закури-би, бо якже — їхати так парадно і не курити? Але аж там далі за деревами звільнить трохі, перепросить пана... і закурить.

Ех! Навозився вже він доволі тих панів і панят до стації і від стації. А були й добрі й злі. Він всім догоджував, як міг, щоб ніхто на нього не нарікав, але за не жидифірмаєг робили йому різні пакости! Коли піде до потягу по „гостя“, тоді „дєявіри“ попитинуть посторонки й як тільки кінь шаркне — відразу рвуться! Андрій злить з воза, а пани проклінують але Андрій їх успокоює і показує, що це навмисне, жидівська робота... „бо цожами пошробивають йому сідло... або під рядно, котрим накриває сидження, понакла-

дають „шпанєглів“ гострими кінцями до гори... І представте собі: Сідає пугаза пні, аж тут як не підскочить з криком... та зараз злізати з воза, нарікаючи на Андрія, а Андрій Богу духа винен! Усе ті паршівці! Ще поклівають собі з нього старого! Нєвіри!

Ех! Натерпівся він доволі від них! Так їхав Андрій, а з ним і думи його.

За деревами на закруті здержав коня і відвернувся взад, бо хотів пана коменданта перепросити... але о диво! Замість пана коменданта, видно за сідла тільки його ноги, задерті до гори!

Став у. Глядять та очам своїм не вірити! З уст цюрок кров летить, а в руці пана коменданта револьвер! Застрілює, а Андрій не чув, бо слух його на війні при канонах притупів.

— Ах долецько моя! Ще тільки того мені бракувало! Ще скажуть, що то я! — бідкав Андрій, скоро завернув до міста.

тичі! — маю давати на Ф. Н. О. — най Польща мені дасть!

Або як кася казала платити рату другий шляхтич відрубав:

— Що? — я з генералом обідів, хай Польща за мене зплатить, бо я польський шляхтич!

Віт шляхоцького села в гурчанським повіті перед приїздом ріжних достойників, ходив по селі і збирав жертви на будову кошоплака, а достойників, які приїхли, вивтав бандеро, яка несла біло-червоні хоруговки, за що давали їсти і пити всій шляхті, а вивнятком хлопів. Той сам віт, як у два тижні пізніше прийїв наш єпископ, вивтав його рівнок хлібом і сїдло біла церкви з бандерою, яка несла жовто-блакитні хоруговки.

До одного шляхоцького села в самбірському повіті прийїв не наш

посол і замав їм авляти нашу шляхту на перехід Маса-людей виселюся. По двох місяцях один інтелігент-шляхтич, свідомий українсьць, запитав тих самих шляхтичів: — Но, як там у вас? Позї писувалося багато?

— Так, прошу пана, ми думали, що він буде щось давати, то ми висписали. Але, що він нічого не дє, най його чорт бере!

От такого то сміття досить багато між нашою загоновою шляхтою!

Але здоровї зерно не полетить за полевою. Воно лишиться на своїм місці, при вірі і мові своїх дїдів і праїдла, що сплять вичним озлом на сільських цвинтарях в тіні розлогих лип і дивляться їхні дупи з себе їм своїх поганих правнуків, що вони нині виробляють!

Найбільший національний обовязок.

Виховувати, це клич теперішньої хвилі. Проблема, над якою не проходить байдуже преса, Всежтаки під цим словом „виховувати“ наш загал, не тільки в Лемківщині, але і на всіх українських землях, ще не зібрав в собі повного поняття під оглядом якості праці, ані також на зміг вповні приложити її до вимог нашого життя.

Повним, але не обстороним переведенням в життя цього великого завдання занялася „Рідна Школа“ зі своїми школами та садками, що охопила в свої праці шкільне виховання, закладання садків, навязуючи контакт більше з містом, та менше з селом.

Вже такі саме слово „виховувати“ в розумній суспільної роботи — каже нам його розуміти як посилені, сталій вплив на масу і як працю від коріння до основ, себто зквітнути свої зусилля на корінь нації — отже на село і переведити його від самих основ — отже від виховання сільської дітвори. Так якось у нас на Лемківщині завелось, що не віт у цих селах, де їде яка культурно-освітня праця, там не звертають уваги на національне виховання дітей. Ми ще працюємо грохи над старими, закладаємо читальні, кооперативні ріжні драматичні гуртки чи освіті. Відродження і т. д. — одначе над вихованням дітей ніхто не думає і ніхто таким емоціонально-громадським вихованням не зймається. Та це велика похибка!

В нинішних часах кожний чоло-

вік, навіть найбільший, може розвинути свойого духа, свою інтелігенцію, а тим самим зїти дорогу до кращого завтра. Але треба пам'ятати про одно. Науку треба зачинати від малої дитини. Як старіє дерева ніякий огорожник не випростує, так само і чоловік, який замолоду нічого не читав, не мав нічого спільного з книжкою, на старі літа вже собі нічо, або дуже мало поможє.

Світ їде швидкими крокми вперед. Хто слабкий, неосвічений, мусить загинути, бо використають його сильніші, мудріші, більш учені, спритніші. Ми мусимо дати нашим дітям нашу українську книжку, бо в противному разі впаде на наші голови важкий гріх, гріх, що ми засудили наших дітей на нуждене життя темних поштуркаїв. Книжка це найціннїша річ, яка за наші вбогі гроші можемо купити для дітей. Отже коротко: **Нашим сільським дітям на Лемківщині треба дати в руки свою українську книжку.** Знаємо, що мало є таких багатих між нами, щоб самі собі могли більше книжок купити і тому треба собі спільно радити. **Треба закладати дитячі бібліотеки в кожному лемківському селі!**

В кожному нашому селі повинна знаїтися свїдома однина, яка дасть ініціативу і zorganizує тїку дитячу бібліотеку. При добрій волї діду буде започаткована. Дитині доведеться з таких книжок про ріжні річі, розвиває свої думки мудре, легше радить собі в житті і воно виривається зі страшної тем-

ноти, в якій ще потапають деякі наші села.

Великого значіння набирає справа дитячих бібліотек, зокрема на тїх нинішних шкільних відносин на Лемківщині. Ми бачимо, що майже всі наші сільські школи з українською мовою вивчання замінено на школи з польською мовою навчання і т. д. І власне енергійна праця над закладанням бібліотек буде найліпшою, найрозумнішою і найсильнішою нашою відповідою на ці порядки.

Подивїмся на доброго господаря-огородника, на що він покладає найбільшї надї, на старі дерева чи на щени? Розумний огорожник покладає найбільше надї на щени, він мріє заздалегідь про те, що то будє, якї то будуть овочі, як виростуть його зацпеленї шляхотні зрази? — А старі дерева? Щож старі дерева вже жадної несподіванки огородникові не можуть зробити, вони вже з себе більше нічого і адзвичайного не дадуть, бо не можуть дати. Нації діти це ті щени. В дітях надїя кожного батька, в дітях надїя кожної матери. І в українських дітях надїя українського народу. З нинішнього покоління українських дітей мусить вирости сильне, розумне, просвітчене, zorganizоване і активне покоління народу, покоління, яке зуміє і зможе вибороти нашому народови кращу долю.

Іван Г.

Гроші у болото.

Під таким наголовком помістив „Дїло“ (ч. 107) статтю, в якій говорить про витрачування державних грошей на вилавання нікому непотрібних „гуцульських“ календарів, „лемківських“ букварів і читанок, ріжних газет (криницького „Лемка“ — замітка склад.) і т. д. „Дїло“ питає: „Чи колиб ті гроші були пішли на українські школи на українську культуру, на господарське піднесення волинського села, то чи не принесло б воно більшої користі для українського населення і для держави? Або згадаймо якийсь експеримент на Лемківщині: чи дійсно так багато поляєк щиро вірити ще, що шкільні підручники, писані спеціальним мовним „воляїнком“, якімось диким язичем, якого не розуміє ні один лемко, підручники, проти яких бунтується й батьки й діти доводочи аж до судових розправ — що ті підручники, це не вживені у болото дорогї гріш?“

З наших сіл і міст

ЛОСЕ, ПОВІТ НОВИЙ САНЧ.

Невеличке українське село (15 хат) тужить за кращим життям й освітою. Тому в дні 21. березня ц. р. зіїшлися господи р. (30), щоб задокументувати в селі Крузок „Сільського Господаря“. Вони уложили вже плян праці того товариства, саме постановили перевести удішпення в польові господарстві, годувати молошну тварину, курей, крiвків пізніше паску та горюдництво. Однак Крузок С. Г. не удостоївся здерження, мимо того, що великі державні мужі стоять за піднесенням рільної культури, поборованям безробіття та нужди й голоду села. Дивна ця заборона, бо чейже краще, щоб зросло багатство й добробут — як множилися рідні вліп голодних і зле газдуючих малоземельних селян. Чей кожний має право, — та обов'язок (!) стріміти до всенародного добробуту. Що на це панове з львівської хліборобської палати?

РОСТОКА ВЕЛІКА, КОЛО ЛАБОВОЇ.

У селі є кооператива й читальня Качковського. Однак з цієї читальні таке „світло“ йшло в село, що місцеві господи нарешті зрозуміли, де їм шукати рятунку. Тож коли до села загостив організатор Т-ва С. Г. Михайло Ревак, їздя його Росточани привітали, вислухали пильно реферат про значіння рільної освіти та потреби нового способу господарки. В дні 21. Ш. ц. р. відбулися основні збори Крузка „Сільський Господар“, але далі теж прийшла заборона.

БЕРЕСТ, ПОВІТ НОВИЙ САНЧ.

Дня 4. квітня ц. р. відбулися кооперативні сходини, в часі яких М. Ревак виступив реферат про потребу організації хліборобів-господарів у кружках С. Г. Село гарно працює над економічно-господарським піднесенням свого вярстату праці. Маємо надію, що праця це краще піде в новоснованому кружку „Сільського Господаря“.

ФЛОРИНКА КОЛО ГРИБОВА.

Велике й гарне село, однак у двох таборях: одні господи, хоч тих менше, ідейні українці греко-

католики, другі „православні“. Флоринчани знаві з того, що мають найкращий в околиці церковний хор і Марійський Крузок.

Занотуємо ще одну радісну вістку, а саме, свідомі, працьовиті та напружені талановиті й характерні наші Брати у Флоринці осудували в дні 7. квітня ц. р. Крузок „Сільського Господаря“, щоб і свіжих хлібців кращий дачися на їхньому столі. Мило таку подію подати всім до відома. Шлемо Вам Браття у Флоринці наші християнські бажання — Господи помогай!

РІПНИК, ПОВ. КОРОСНО.

На ерекційному ґрунті біля церкви поставили москвофіли під проводом свого „рідного“ батюшки Міровча цільно й мають робити цеглу на якийсь, блища неозначений дим. То за ті долари, які жертвувала якась перша особа в Америці. Та тут нічого собі. Але москвофіли під проводом „устроїня“ сталися безлично самоповнимі. Колиби священник українсьць щось подібного зробив, саме побудував таку цегольню на українську ціль то вільно опливсяб... на Сибірі або в якійсь Радощині. І, хоч з тих домів будуть колись часовні, то з „устроїня“ на ті справи дивляться через... табаку і... сахарину. Та ще крім цього цей батюшечка казав витягти багато ліса на випаловання цієї цегли. А потім будуть робити доходження й оклебчували священників-українців, що то вони ліс знищили. **Батір.**

ЧОРНОРІКИ, ПОВ. КОРОСНО.

Останніми часами наше село стало сльняне хочби з того, що всякого рода посади у нас надає адвокат Возняк з Коросна. Він те постарявся, що учительку українку перенесено деінде, а крім того і займається перенесенням священників. І то ще як займається! До року „курія“ призначила вже четвертого священника. А все, коли мають з Чорнорік кинути кудиінде священника, то це наперед зповідає господи з Коросна. Може дехто запитає, чому господи В. такій мстивий на священників-українців. Бо жален з тих священників не погодися мешкати в його брата в Чорноріках і не віддав тому бра-

НАША НОВА АДРЕСА: „Наш Лемко“, Львів, Новий Світ 22.

тові в уживанія ереки поля, як саме бажав собі господи Возняк. Словом: у нас гарні відносини виторило „устроїня“. Але про те ще напишу. **Смерічка.**

ВАНІВКА, ПОВ. КОРОСНО.

Цього року пом'язвся трохи відрадиний стає в селі, бо чим раз менше п'яків в селі. Є ще кілька старих, запеклих, а з молоді то вже мало. Таку молодь належить похвалити, коли не хоче йти сідями старших, деяких мочимордів. До тих старших мочимордів належить зачислити і председателя тут, читальні Качковського і комітетового до будови Народного Дому. Мабуть тому гив горівку, що далися отуманити деякі хлопці, які при кам'яно робили з'дармо, а знова деякі Ванівчани це каміння за дармо возили, а сам „товариш“ За... Яць добре собі казан з'платити за роботу при лупанні каміння, щоб було за що пити... з коханками. Добрих провідників має Ванівка. **Що?**

В читальні Качковського у Ванівці була також „забава“ зі співами і танцями в сиропуванні тиждень. Не знати, що і як там було, як йшла з'бава. Бо на попередній „забаві“ червона „братія“ пралася по „мордах“ і вирізували собі кишечі і та вкрали 1 чи 2 куртки.

В селі є теж коршма, яку м'є від нового року „пан Цириль Корнарські“. Від той корши так згорів, що добре до гори голову тримає. І то на початку, не знати, що далі буде. Чи не стидно тобі „пане“ Цирילו, що на нужді свого брата (хоч п'яка!) хочеш добортитися? Скажи, чи вийде тобі на користь кривда рідни, яких члени (батьки) запиваються? **Ганьба!**

Сусід.

ВОЛОДЖ КОЛО ДИНОВА.

Дня 28. березня ц. р. відбулися в селі з-галани збори Районової Молоцярні в салі Українського Народного Дому. Збори відбулися при співучасті 60 членів і ревізора Р. С. У. К. у Львові; інж. Мосори. Районова Молоцярня у Володжі поставала в 1936 р., та з тек короткій час zorganizувала 8 сіл, 10 збірниць при зрості з 27 членів-основників до 574 членів. Молодці доставляло загально 258,000 літрів найбільше з Володжі, Лубної, Се-

лиськ, Глумчі, Лодини, Улючі, Доброї та Яблонці. До нової Надзвірної Ради вибрано як голову Впр о. Т. Марківа, 7 членів з Володзі 5 з других сіл, саме: 2 з Лубної 2 з Лодини, 1 з Доброї та 6 заступників. Розвиток нашої молочної кооперації спирається на нужди нашого села. А причиною цієї нужди — брак землі. Слід би лише пам'ятати, щоб не все молоко відносити за господарства до молочарні, бо в хаті треба ще молока для дітей.

БЕЛЗЕЦЬКА ХРОНІКА.

Передємо за „Новим Часом” (ч. 103) вістки за діяльності філії „Просвіти” в Белзі тому, що вони цікаві для наших читачів, з поміж яких багато перебувало в часі міжвоєнних років на сезонних роботах по дворах у Белзчині Праця філії Товариства „Просвіти” в Белзі за 1936 рік представляється ось так: На початку 1936 р. було в районі філії 29 читальні; основано чотири нові читальні в Гільчм Ворохті, Себечові, Хохлові. З акцій, які перевела філія в 1936 р. на виряження заслуговують такі:

1) **Лемкіська.** В часі жив перебувало багато сезонних робітників з Лемківщини на роботах по дворах у Белзчині. Щоб наші громадяни заопікувалися та зблизилися до них, Філія перевела в тому напрямі пропаганду. І так видало обійзків до читальні та інших установ, священників і преси. Між робітників роздано даром 250 книжок та 374 чисел часописів — головню „Нашого Лемка”. Дальше „Новий Час” подає звіт зі збірок на бібліотеки, вистави української книжки і преси і т. д., але це з браку місця пропускаємо. У згаданій ширі дякуємо голові Філії „Просвіти” в Белзі, Впр. о. канонікові Іл. Гелі — та белзецькому Громадянству за ідейну працю та безцінну допомогу для наших братів з Лемківщини. — Редакція.

Українська греко-кат. церква у Віршматі.

ПОШИРЮЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ КНИЖКИ Й ЧАСОПИСИ.

Під таким кличем відбулася акція в селі **Глумчі** коло Сянока, в дні 23. IV. ц. р. в домашній читальні „Просвіти” при участі відпоручника „Українського Бесиду” в Перемислі (ул. Вод. а 10/ІІ.) та місцевому громадянству. Колпортер зголосився добровільно; всі розуміючи вагу друкованого здорового українсько-католицького слова та разом зграмою на одні небезпеки й чорну роботу комунарів-безбожників жидів — по вислуханні реферату предсідника українсько-католицького Виданняства підбадьорені та веселі розходилися по своїх хатах з бажанням, щоб під кожну стріху на Лемківщині й заходило ясно сонце християнської національної правди. Така сама акція відбулася 25. IV. ц. р. в **Добрій Шяхотській** в селі Українського Народного Дому. І тут теж було багато прийвних, колпортера назначено (добровільно), по анкеті спокійно всі вертали додому.

Планом вчором того самого дня промовляв же зіппоручник в читальні „Просвіти” в **Кінській** повіт Березів, з дуже добрим успіхом.

Окремо була цікава акція в **Улючі** над Сяном та хоч би вона важна змістом і „причинами” посторонніх чинників, що старілися перешкодити цій важкій справі у поширенні української католицької преси, одначе з незалежних від нас причин, ставимо на цьому місці кропку.

МОРОХІВ ПОВ. СЯНОК.

День 9. травня ц. р. був у нас великим, рідним днем, одним з тих, що про них пам'ять довго триватиме серед нашого села й цілої

околиці. Того дня відбулося в нас посвячення домівки, яку лабує Кружок РПШ на власність. Колиш була в цьому домі коршма, де на рід трапив м'яко й розум. Телет це осередок культурного руху. Ми пізнали, що там не треба горілки і ні коршми, але треба нам освіти.

На це свято прибули зі Сянока: п. **Олена Ванчицька**; як представниця „Українського Народного Дому” і **Др. Степан Вазичський** голова Повітового Кружка РПШ. Зібралось багато народу з **Морохова, Мокрого, Чашина, Загір'я, Височан, Лукавці** та інших громад. Домівка зі сценою була в рно прибрано завдяки п. **Рибаків**, п. **Андрій Чабанів** та місцевим дідачтам. Чину посвячення довершили:

Впр. о. кан. **Гентиш** із **Загір'я** і Впр. о. парох **М. Рибак** з **Морохова**. Потім промовив до зібраних сердечним словом Впр. о. кан. **Гентиш** вказуючи на високі завдання, що їх має РПШ Школа виконати у вихованні молодого покоління. Впр. о. парох **Рибак** згадав про заходи ємерик громадян **Морохова** що своєю жертвою головно померли викунити дім з чужих рук, плани заслуги **Іванця Платова**, що найбільше натрудився коло оснований Кружка РПШ та був першим його головою, при чому відступав через кілька днів зом свою хату на домівку Кружка, дальше **Миця Михайла**, що під його проводом **Кружок** розвивав широкую працю, устроював концерти, театральні вистави, триколарський курс, — теперинього голову Кружка **Михайла Мєспока**, що за його виляганням старим викуплено домівку. Впр. о. парох подякував теж **Іванцю Грищевові**, що безцінно відступив в останні 2 роках домівку, — та всім громадянам, що прислужалися для розвою Кружка, виявили йому прихильність та допомогли до придбання власної домівки.

В 6 год. попл. відбувся у власній доміні Кружка концерт у честь **Трєса Шавичан**. Усі хорві точки ведені справно під проводом **ч. Анни Чабанівної** випали добре. Бездогдно випали теж декламції особливо декламція **Лілії**. Ідейні і свідомі молодь **Загір'я** та **Зігун'я** прибула під проводом **п. Роси** й виконала на концерті по мистецьки кілька музичних точок. Сала була переловнена публікою. На з'явлення відбулася забава.

Усе те проминуло спокійно культурно.

„Народна Торговля”

в сяноці

порукає

членам, кооперативам і приватним купцям споживчій й кольоніальній товари, насіння господарських рослин і трав.

ЯБЛОНЦЯ РУСЬКА.

У цьому селі я в Грушівці повіт Березів засівся на панських добрах ляд, що висорядував від панів поле. Та він за те, що в рід за підручно працює в його, хотів робітників втірити. Саме до бульбоні зупи, казав замість муки насипати гіпсу. Я так зварити страву для тяжко працюючих чадників — кажуть — пейсатого) діда, що мовляв: „оні то зедлом“. Коли робітники про це довідалися, зажадали з обуренням видачі робітничих книжок і заплати за роботу. Шойно поліція з Ульча змусила (люди в'язи книжки і робітників спокійно розійшлися до своїх хат. З цього бачимо, що я робітників повинні зорганізувати, тоді провід подіє про їхні права й сфера-торська самовлада скінчиться.

КОШТОВА ПОВІТ ПЕРЕМИШЛЬ.

Дня 4 квітня ц. р. відбувся концерт в честь нашого Генія Т. Шевченка в нашій читальні „Просвіти“. У програмі входили наступні точки: Заповіт — хор. Вегун є слово — вигодисив мр. Кобузинський Григорій, адвокат з Дубецька. Садко вишавший — хор. Було коліси на Україні — декл. Іванченко Михайло. Ми в купці — інсценіяція Бють пороги — декл. Іванючко Марія. Постяла ругу — хор. Ой немажиза (Гамалія) — декл. Деркач Осип. У тієї Катерини — інсценіяція. Гомоніли Україна — декл. Татарин Стефанія. Притів Тарасові — декл. Скворнок Остап. Пряла-же я куделіщо — хор. За байраком байрак — декл. Данчак Меланія. Солце заходить — жіночий хор. Ой чого ти почорніло — декл. Гаїлій Юстина. І світає і смеркає — декл. Кліш Остап. Розрита могила — інсценіяція. Желчинок — бреничок — хор. Закінчення — о. Гук Михайло: священник зо села Іскаві, котрий приймав на концерт. Національний гимн. Подяка і кілька теплих слів до зібраних — голова читальні — Володимир Кашицький. Треба призначити велику працю делегатів фільї „Просвіти“ з Перемишля. Стефанові Микиті, що за так короткий час чудово і гарно вивчив мішаний жіночий хор співом пісні. Сяля чи талій буди по берети виповнена, не скоро Костівчани забудуть цей вечір. Мусимо теж зложити подяку урядовцям фільї „Просвіти“ з Перемишля, що так широко діяють про нас українців на заході.

Українцв.

ЗАГІРЄ КОЛО СЯНОКА.

Дня 21. III. ц. р. відбулися Загальні Збори кредитової кооперативи „Ослава“ в Загір'ю. Зі звіту Управи видно, що кооператива дуже гарно розвивається. На початку 1936 р. було 103 членів, вписалося 12 нових членів, виступило 9. Тепер кооператива мє 106 членів. В кооперативі вписове виюсило 5 зл., удір 50 зл. з п'ятикратно відповідальністю. Цілий оборотовий капітал за діловий рік вивисив а) у власних капіталах 8.261.10 зл., б) у чужих капіталах 4.809.70 зл., разом 13.070 зл. 80 с. Зиск зі звитого року вивисив 221 зл. 5 гр., з которого призначено на церкву в Загір'ю 20 зл., на церкву в Загутаїні, в Долині, в Великopolі по 10 зл. На Рідну Школу 15 зл., на Українських Івалідів 10 зл., на Народній Дім у Сяноці 15 зл. На зборах був присутній п. інспектор А. Гаврилко зі Львова, котрий виголозив реферат про кооперативу і закликав присутніх, щоб як найдалше поширювали ідею кооперативу. За примір поставив він кредитову кооперативу в Бонаривці, котра мала 30.000 річного обороту. Слід зазначити, що кооператива в Олявах і Загір'ю основана в 1927 р. за ініціативою о. Миколая Генгіша, п. Сіпке Івана купця з Загір'я й дружини. Звадяки їх енергійній праці кооператива, яка почала діяльність від 500 зл., дійшла до того, що за 9 літ мє 13.070 зл. 80 с. обороту річно. Також треба зазначити, що з Загір'ю до війни було сильно поширене московськість. Новий Управі бажамо якнайкріпчих успіхів у праці та віримо, що вона вийде на користь Українському Народові.

Свій.

ЗАГОЧЕВСЬКО, КОЛО ЛІСЬКА.

Загочеве, невелике гірське село при дорозі Балгород—Лісько, числиться около 600 душ української національності, в цілості малоземельні рілники. Перед війною багато наших людей виїждило до Америки і там заробляли на життя. Тепер час змінився, усі сидимо дома. Та не закладаємо рук і не плачемо. Взались до праці над нашою рілею і два рази більше видобуваємо з нашої землі, як мали наші діди й бабки. При тім займаємось фірмачкам, доставляємо матеріяли з тартаків до залізничі в Лукавиці. Невеликий це зарібок, бо через брак організації наших фірмачків,

жиди платять, кілько самі хочуть, хоч дерево тепер подорожало.

В селі все живемо в єдності й гуртовіємсь при своїй церкві і своїх господарських товариствах. Серед тяжких часів у 1932. р. ми збудували гарну муровану церкву, якої нам позавидують наші сусіди, а краківський Курієрок виступав свого часу проти гарного нашого хреста на церковній куполі. При будові церкви багато поміг нам наш тодішній о. парох Ст. Мазяр, що зумів приднати до будови церкви доцверне село Новосілки.

Від 1931. р., звадяки б. о. парохів, маємо в селі кооп. „Будучність“, яку візрече провадить місцевий громадянин Дмитро Винницький. Кооператива збирає фонди на будову „Народнього Дому“.

Господарську й культурно-освітню працю в селі провадить кружок „Сільського Господар“, тут найбільше часу і праці посвячує громадянин Дмитро Зятник. При кружку існує від 1931. р. секція охорони тварин, яка тепер числить 70 членів. На випадок нещастя між худобиною, член дістає поміч.

При кружку існує секція молоді в числі 55 членів, які мають церковний хор. На Святий Вечір старші урядили для молоді співну вечеру з чаєм. Підчас вечері молоді зложили на „Рідну Школу“ 7 зл., гроші вислали до централі у Львові.

Найважливіша у нас справа, то шкільна болячка. Вже три роки учать у нас з т. зв. лемківського букваря. Діти того ніяк не розуміють. Родичі безупинно протестують, інспекторат усе обішло на словах той буквар усунити, а на ділі учитель Дмитро Капко зі Самбірщини примусово вчить дітей з лемківського букваря. Хоч управитель школи не казав кинувати лемк. букварів, однак уч. Капко карає дітей, як не уміють лемківських віршів. І не знаємо, як буде далше, а тимсамим діти виходять зі школи анальфабетами-темяками. (Нар. Спр.).

Церковні брокати, борті, френдалі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелоні і фан, готові фелони, фани, пауки, хрести, чапї, лавони, паропри для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Рипок 43/Л.

і в її складях: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ЧЕРВІНКА СВИНЕЙ

Щиплення охоронні і лічнічі — тільки сироватка і культура фірми

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.
Телефон 201-07.

Почуення висилється на бажання.

Дар Лемківщині.

Підчас двадцятого Зізду Союзу Українських Самостійників в Елмонтоні, Ата Канада, сідуючі громадяни змажили жертви на культурні цілі на Лемківщині.

Збірка грім. Марії Гварни: По \$ 1.00: Влад Павлюк, Роман Стойко, Г. Л. Пшик, В. Шапко, Григорій Чепалин, Стефан Пилипів, В. Лесик, А. Томасюк і С. Г. Романюк. — По 50 центів: Іван Куць, Николай Пухлик, І. Ф. Побран, Осип Ядін, І. Пухалик, пан Драган, Ю. Билик, М. Татарник. — По 25 центів: п. Скрипчан, В. Калача, п. Чорний. Разом \$ 13.75.

Збірка Вол. Гриняка: По \$ 1.00: Дмитро Чаплиський. — По 50 центів: С. Самуїл. — По 25 центів: В. Зарубів, Стефан Леськів, І. Мадюк, Іван Семенюк, С. Голочак, Михайло Ферей, П. Ткачук, Н. Беднарський, Ільвіна Гошко, Ольга Гошко. — По 20 центів: Др. Н. Голубийкий. По 5 центів: Н. Н. Разом \$ 4.25.

Висилка цих \$ 18.00 привітальна тому, що лист, не рекомендований, висланий днів 29-го грудня 1936, в якому був сильне жертовданіє і банковий дрефт на цю суму, пропав у дорозі. Здержавши виплати тогоч. дрефта, банк (Дж. Кенедлі Бенк оф Коммерс) видав тепер дублікат тогоч. дрефта. Квитку 18 доларів одержав „Світ Дитини“ у Львові, на зразковий дитячий бібліотеки і журналі.

Всім Високостойним жертовданцям ширю дякує українська молодь з Лемківщини за батьківську поміч.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки ДЕНДРА

Фабрика у Львові: вул. Потоцького ч. 85 а.

З НАЙЛС, ОГАЙО.

Колядували на Українській Народній Дім у Вороблику корол.

По 3 роках безупинної праці свідомі Воробличан тут в Америці, дано велику просвітню підмогу селам Воробликам. Села ожили, пробуджено їх з вікового сну темноти. Спільна праця в Кружку „С. Господря“, Амаг. Гуртку й Рух. Товариства триває безупинну.

В 1936 р. Кружок „С. Господ.“ влаштував дитячий садок, котрий провадив українська учителька п. Марія Клішвіна.

Кличемо всіх односельчан обох Воробликів до спільної праці, щоб дати як найбільшу матеріальну поміч, в будову Українського Народнього Дому в Воробликах. Допомоговий Комітет у Найлс, Огайо пішов із колядою і на листи чч. 4 і 5 заколядував 29.25 дол. Розхід вніс 3 долари, позістає 26.25 дол. По 2 дол. жертували слід. особи: Джов Л. Саламадр і Джордж Гулос. По 1 дол.: Опаалка Онуфрій, Пельц Михайло, Тимків Юрій, Галько Павло, Козел Михайло, Шпирко Степан, Сичко Тераса, Кривельник Д. Нило, Шевчук Д., Білик Г., Данийко Ів., Антонович Розалія Янов П., Лавер Яськ, Гевко Степан і Гуран Мих. По 0.75 дол.: Торська Катерина і Томашевський А. По 0.50 дол.: Сокола І., Сотак І., Муха Мих., Ходж Мих., Сімон Кієвіч, Кілий Кат., Бурій І., Стендер Марія, Оскорпій Ник., Фофляк Марія і Економюш В.с. По 0.25 дол. Дачук Параска, Рогач Параска і Турак Катерина.

Колядували: Опаалка Онуфрій (предс.), Тимків Юрій (кас.), Козел Михайло (екскр.), Пельц Михайло і Рогач.

Складаємо щирю подяку усім жертовданцям і колядицям, а переважно Ви, Рогачеві, що поміг нам своїм автом.

Збірку продовжуємо дальше.

Михайло Пельц Онуфрій Опаалка.

Не вільно нам забувати, що всілякі

ЦУКОРИ
ШОКОЛАДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

купуємо тільки з правдою української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Свята Евангелія.

На 12 сторінці нашого часопису помістили ми вішчу, щоб кожний наш Читач бачив, як виглядає одяг з найцінніших під теперішню пору книжок — саме СВЯТА ЕВАНГЕЛІЯ Господа нашого Ісуса Христа, зладжена на основі грецького тексту; апробована грекат. Митрополитим Ординарієм до ч. 5384.

Ця найкраща книга християнської родини, видрукована великими, читкими черенками на гарному папері, обіймає 458 сторін друку і 15 обр. зів кисти Петра Холодного

Здорові і засиди свіжу вудженню то вадці мясо поручає

ЦЕНТРОСОЮЗ

в своїх крамницях: Ринок 2
На Зайлі 8
Знаблєнєнча 2
Личаївська 50

Джюківська 170
Кентинська 40
Замарстиньська 36

Бунтівничі пчоли...

Пчол, як відомо, належать до тих таких нечисленних цвасливих, що їм вільно без паспортів пересидити кордон держав.

З двогоринкою весною полетіла наша пчілка з Волині на большевицький бій за польовою... Шукала дуже дбайливо, однак нічого там не знайшла. Як ось зацікавив її великий корч тернини. Вправді, в ньому квіток ще не було, але долітав виразний пчолний запах.

— Що воно таке? — подумала — і скоренно сіла на корч. На терневих колючках понавалюся багато білків різняк рас. Наша пчілка ще не вступила прилягнути, аж прилетів вурт пчіл і не зважаючи на неї, почав із досадою відлітати себе на колючки... Це масове самгубство наляло нашу пчілку.

— Стійте! Що ви робите? — закричала збентежена.

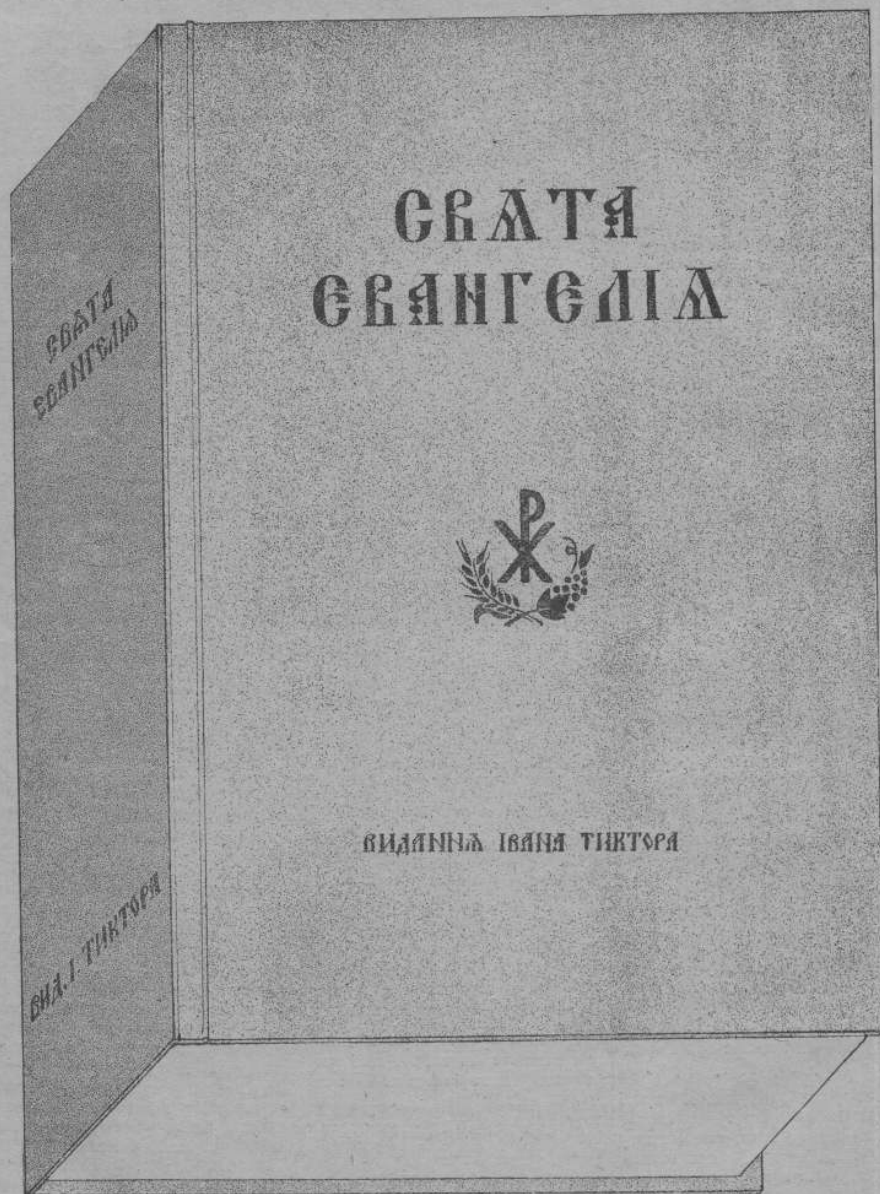
— А хіба ти не знаєш, певно ти здалека родом, що питаєш? У нас уже і черва знає, що большевицька влада покляла на не с „станханоский обовязок“ постачати в цьому році державк по 17—25 кг. меду в пень. Тому, що ми не всіли виконати і половину цього літа, а значю чим нахне посудження за контрреволюцію, волимо ось так кінчати своє життя.

Нша пчілка вже не слухала далі та чимскоріше опустила що жалюв країну!...
Ст. В-к.

з Іконостазу в каплиці Богословської Академії у Львові; в картонової оправі коштує 10 зл., для закордоню 2 ам. долари. До набуття в усіх українських книгарнях або просто у Видавництва: „Українська Преса“, Львів, Косцюшка 1 а.

ДРУКАРСЬКА ПОМИЛКА:

У асгупній статті в 10(82) числі „Нашого Лемка“, перна сторінка, у статті п. н. „Важке для сели доважлив“, треба справити при кінці першого уступу замітку, що довьянк може скористати з добродіяння закону та на основі новел до него закону з 14. квітня 1937 року як до дня 31. грудня 1940 року (помітково надруковано 1934 р.).

Так виглядає **СВЯТА ЄВАНГЕЛІА** Господа нашого Ісуса Христа в українській мові, апробована гр. кат. Митрополитом Ординаріатом до ч. 5384. Ця книга на гарному папері обіймає 458 сторін друку і 15 образів кисти Петра Холодного. В картоновій оправі коштує зл. 10. — Замовляти у Видавництві „Українська Преса“, Львів, Косцюшка 1 з.